

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 28

12 юли 2016 г.

по жалба вх. № 03-024/26.05.2016 г. на Вероника Йорданова срещу онлайн изданието КМЕТА.БГ, с твърдения за нарушения на Етичния кодекс на българските медии.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на [-] в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Александър Кашъмов
ЧЛЕНОВЕ: Бисера Занкова
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Ивайло Цветков
Иван Бедров
Нели Огнянова

изслуша доклада по жалба с вх. № 03-024/26.05.2016 г. На Вероника Йорданова срещу онлайн изданието КМЕТА.БГ, по повод публикация от 03.05.2016г., със заглавие „Роми смляха от бой с палки и вериги трима младежи“, с автор Петър Христов, която публикация, според жалбоподателя, нарушава разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

Жалбата, заведена с вх. № 03-024/26.05.2016 г., е допустима предвид обстоятелствата, че е подадена в срок, отнася се до нарушение на Етичния кодекс на българските медии и съдържа всички необходими реквизити.

Във връзка с чл. 10, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика, становището на медията е потърсено на 15.06.2016г.. Такова е постъпило в срок - на 30.06.2016г.

II. ЖАЛБА

В жалбата се твърди, че в онлайн изданието „КМЕТА.БГ“ е публикуван материал със заглавие „Роми смляха от бой с палки и вериги трима младежи“. Според жалбоподателя, "заглавието и част от текста на статията подбуждат негативна нагласа към ромското общество". В сигнала до Етичната комисия се цитират части от публикацията, а именно:

„Баща и син, Сунай и Стефан, от радневската махала Кантона са задържани с още двама души за кървавото меле в понеделник, при което трима местни жители пострадаха,

съобщиха от РУ „Полиция“ в миньорския град.»... «Инцидентът е станал в ранния следобед на 2 май, за броени минути на мястото на засичането са се струпали няколко десетки жители на ромския квартал Кантона.»... «Трима млади мъже са били бити с палки, вериги и ножове.»... «Масовото сбиване на 2 май в Раднево не е прецедент, твърдят местните жители. По думите на препапили малцина българи се решавали да навлязат по улиците на разрастналата се през годините махала Кантона, която е в непосредствена близост с автогарата.»

Според г-жа Йорданова, посочването на етническата принадлежност на извършителите на престъпление е нарушение на Етичния кодекс. Тя твърди, че "като цяло текстът и заглавието на материала пораждат стереотипни нагласи, също така допуснатият публикуван материал засилва дискриминационното отношение спрямо ромската общност на България". Жалбоподателят уточнява, че "като представител от ромски произход" този вид изказвания се възприемали от нея и от ромите, "като тормоз на етническа принадлежност, защото те създават заплахата и нагнетяват чувство за несигурност, унижение, страх и отчуждение от обществото".

В жалбата се отправя искане да "бъдат предприети мерки, които да установят нарушението и да преустановят подобни случаи в бъдеще".

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ

Жалбоподателят твърди, че с публикацията в онлайн изданието „КМЕТА.БГ“ са нарушени следните норми на Кодекса:

2.5 Дискриминация

2.5.1 Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация.

2.5.2 Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

В своето становище медията заявява, че винаги е била трибуна за етническа толерантност и изразява съжаление, че някой се е почувствал засегнат от нейна публикация. Материалът е бил публикуван от кореспондент и според отговорния редактор на сайта - Владимир Савов, не е целял създаване на етническо напрежение, а по-скоро да представи неговия поглед върху сложната социална ситуация в радневския кв. Кантона. В становището се поднасят извинения на всички, които са се почувствали обидени от въпросната публикация и се заявява готовност да се предостави трибуна, за да изрази позиция. От изданието заявяват, също така, че като единствен сайт, посветен на работата и проблемите на българските общини, винаги са давали възможност за представяне на мнения от различни страни по широк кръг теми.

V. ФАКТИ

В страницата на онлайн изданието КМЕТА.BG от 03.05.2016г. има публикация със заглавие „Роми смляха от бой с палки и вериги трима младежи,“ подписана от автор Петър Христов. Подзаглавието е „Четирима са задържани за кървавото меле в радневския квартал Кантона“. В публикацията се разказва за инцидент от 2 май 2016 г., който е станал заради отнето предимство на улица, близка до центъра на града. Уточнява се, че има задържани. Цитира се кметът на общината, който разказва за жителите на квартала. Преразказана е информацията, отново от него, че заради опасност напрежението да ескалира, в квартала са били въведени над 25 униформени полицаи. Цитиран е и зам.-директорът на УМБАЛ за направена животоспасяваща белодробна операция на пострадало лице. Споменато е, че по информацията на местни жители, масовото сбиване на 2 май 2016 г. в Раднево не е прецедент, както и че „препатили, малцина българи се решавали да навлязат по улиците на разрасналата се през годините махала Кантона“, т.е. прави се намек за задълбочаващ се проблем. Единствено в заглавието е уточнено, че нападателите са роми, а в текста на едно място, че събралите се свидетели на инцидента са жители на „ромския квартал“.

VI. МОТИВИ

По чл. 2.5.1. *(Като уважаваме правото на всеки да живее в сигурност и безопасност, няма да публикуваме материали, подбуждащи или насърчаващи омраза, насилие и всякаква форма на дискриминация)*

В публикацията се цитира информацията на полицейското районното управление, на кмета и на представител на болницата, които потвърждават за побоя. Съобщава се за въвеждането на повече полицаи, заради опасност напрежението в квартала да ескалира. Това по-скоро цели да предупреди за взети мерки и съответно – да предотврати насилие и омраза, а не да насърчи. Акцентът, че сбиването не е прецедент, както и посочването, че за минути на мястото на инцидента се струпват десетки жители на квартала, може да се приеме като опит да се насочи вниманието на институциите към проблема, към липсата на адекватни решения до момента и необходимостта от превантивна работа за недопускането на подобни случаи. Съобщава се и за образувано досъдебно производство, което обстоятелство отново може да се възприеме като опит на автора да подсказва, че властите ще изяснят ситуацията, ангажирани са с разследване, което съответно трябва да успокои читателите, а не точно обратното – да провокира омраза, насилие и/или дискриминация. В тази посока може да се приеме като основателен аргументът на ответната страна, че авторът не е целял създаване на етническо напрежение, а представя поглед върху сложната социална ситуация в радневския кв. Кантона. Тази сложност на ситуацията се потвърждава с развитието на обстановката, напрежението и протестите в следващите дни, които са широко отразени и в други медии именно като конфликт между българи и роми.

На основание по-горния анализ Комисията намира, че няма нарушение на чл. 2.5.1 от Етичния кодекс.

По чл. 2.5.2. (Няма да посочваме расовата, религиозната, етническата принадлежност, сексуалната ориентация, умственото или физическото състояние, ако тези факти нямат съществено значение за смисъла на информацията)

Именно заради посочването на обстоятелството в публикацията, че масовото сбиване, в което има пострадали, не е прецедент, както и заради предприетите мерки от страна на полицията (изпращането на повече полицаи в ромския квартал), съобщаването на етническата принадлежност в заглавието не може да се тълкува като самоцелно. Още повече, че случаят действително впоследствие провокира протести не само срещу насилието в града, но и срещу отбелязаното "разрастване", т.е. застрояване на квартала с незаконни постройки. Не може се приеме, че съобщаването за сбиване, в което участват роми, както и уточнението, че са се събрали жители на ромския квартал, поражда "стереотипни нагласи", както се твърди в жалбата. Подходът на автора на публикацията е по-скоро да съобщи фактите, а не да манипулира или да създава негативни нагласи към ромите. Именно затова не може да се направи заключението, че този материал директно или индиректно "засилва дискриминационното отношение спрямо ромската общност на България". Не на последно място - никъде не е посочено, че причините за сбиването и последиците от него са свързани с етническата принадлежност на участниците. Тя е посочена само заради предполагаемото ескалиране на напрежението между жители на махалата и останалите жители на града, на базата на натрупани във времето нерешени проблеми и нередности. В случая, публикацията отразява, а не провокира сбиването.

Според жалбоподателя, този вид изказвания се възприемали от нея и от ромите "като тормоз на етническа принадлежност, защото те създават заплахата и нагнетяват чувство за несигурност, унижение, страх и отчуждение от обществото". Публикацията обаче и в този смисъл съобщава за, а не създава заплахата ("заради опасност напрежението да ескалира в квартала са били въведени над 25 униформени полицаи, някои от които с кучета").

На основание по-горния анализ Комисията намира, че няма нарушение на чл. 2.5.2 от Етичния кодекс.

С оглед на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалбата Вероника Йорданова срещу онлайн изданието КМЕТА.BG за **неоснователна** по отношение на следните разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

Председател на КЖЕ:

Александър Кашъмов

*Изпълнителен директор
на Фондация "НСЖЕ"*

Мехти Меликов